

ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΛΑΡΙΣΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΑΛΛΙΑΡΧΟΥ

Ἐμιλήσαμεν ἄλλοτε περὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐθνομάρτυρος μητροπολίτου Λαρίσης Διονυσίου Καλλιάρχου ὅπως ἀνεγερθῆ ὁ ἱερός ναὸς τοῦ ἁγίου Ἀχιλλίου εἰς τὴν πόλιν ταύτην, κρημνισθεὶς ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1770. ¹

Ἦδη δὲ δημοσιεύομεν γράμμα τοῦ μητροπολίτου τούτου, συμπληρωτικὸν τῶν εἰδησεων περὶ τῶν ἐνεργειῶν του τούτου, ἀποκείμενον δὲ μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τῆς ἐν Βιέννῃ ἐκκλησίας τῆς ἁγ. Τριάδος, πρὸς τοὺς Λαρισίαιους πραγμάτευτάς καὶ ἐμπροσθεμένους εἰς τὴν πόλιν ταύτην, τῶν ὁποίων ὁ διαπρεπὴς ἱεράρχης ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν ὅπως συμπληρωθῆ ἢ ἀνοικοδομηθῆς τοῦ ναοῦ.

Τὴν ἐντιμότητά σας κύρ Χρήστε Νάκου, κύρ Παῦλε Χατζῆ-Μιχάλη, κύρ Κωνσταντίνε Μίσχα, κύρ Γιάγκε Ἀδάμη, κύρ Δημήτρη Νικολάου, κύρ Θέμελη Χρήστου, καὶ ἐπίλοιποι φιλάδελφοι ἐν Χριστῷ καὶ φιλευσεβεῖς χριστιανοί, οἱ διατελοῦντες ἐν τῇ θεοφρουρήτῳ μεγαλοπόλει Βιέννῃ, πάντας ὑμᾶς πατρικῶς ἐν κυρίῳ εὐχόμενοι, ἐν ἀγίῳ πνεύματι εὐλογοῦμεν. δεόμενοι τοῦ σαρκὶ ὑπὲρ ἡμῶν παθόντος, ταφέντος τε καὶ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὅπως περιφρουρῆ πάντας ὑμᾶς υἰγαίνοντας καὶ ἀνωτέρους παντὸς ἐναντίου συμπτώματος.

Ἄν λείπομεν μετὰ τὰς πατρικὰς μας εὐχὰς νὰ ἀκριβολογήσωμεν πρῶτον τὰ περὶ τῆς ποθητῆς ἡμῖν ἀγαστῆς υἰγείας σας· καὶ δεύτερον νὰ ἀποκαταστήσωμεν δῆλον ταῖς φιλευσεβέσιμ ἀκοαῖς ὑμῶν ὅτι μία καὶ μόνη ἱερά ἐκκλησία εὐρίσκετο ἐν τῇ πολιτείᾳ Λαρίσης, τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀχιλλίου ἀρχιεπισκόπου τῆς αὐτῆς Λαρίσης. Αὕτη ἐν τοῖς προπαρελθούσι τῶν πολέμων χρόνοις κατέστραπται καὶ κεκρήμνισται, εἴτι ὁ θροῦς ἴσως καὶ ἐφθασε καὶ μέχρι τῶν φιλακροαμόνων ἀκοῶν ἡμῶν. Ἐκτοτε ὁμως ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας ἔμεινεν ἐλεεινότατον εἰρηπίον ὁ ἱερός οὗτος σηκός καὶ οἱ ἐν τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ δυστυχεῖς χριστιανοὶ ἐστεροῦντο ἐπὶ παρρησίας τοσοῦτων χρόνων καὶ ἱεροῦ ναοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ ἀγιασμοῦ, καθὼς ἐρευνήσαντες τοὺς ἐκ τῶν μερῶν τούτων διατρέβοντας θέλετε πληροφορηθῆ ἐπὶ πλεόν.

καὶ ἀκριθέστερον. Ἐπίσχιον δέ οἱ ταλαιπωροὶ χριστιανοὶ Λαρισῶν
καὶ ἐξώδευσαν πολλὰκις, ὅμως μάλιστα καὶ διακενής ἐκοπίασαν. Ἦδη δὲ
ὁ πολνεύσπλαχνος Κύριος εἰσήκουσε τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ ἐπέδωκε
ἀφελεῖν τὸ ὄνειδος αὐτῶν ἐξ αὐτῶν. Καὶ εὐδοκίᾳ αὐτοῦ ἐξεδόθη βασι-
λικὸς προσκυνητὸς ὀρισμὸς, ἦτοι χάτ σερίφ, εἰς τὸ νὰ ἀνεγερθῇ ἡ προ-
μνηθεῖσα αὕτη ἱερά ἐκκλησία. Καὶ ἦδη θεῖα δυνάμει ἐφθασέ πως εἰς τινα
(γρ. τι) τέλος. Ὅμως ἐν τοιούτοις καιροῖς καὶ τόποις, ἀδελφοί, ἡμπορεῖτε
νὰ βεβαιωθῆτε ἀπὸ τοὺς ἐντεῦθεν αὐτόθι διατρίβοντας ὑπὲρ τοιούτων
κατορθωμάτων πόσα καὶ πόσα ἔξοδα χρειάζονται. Τόσον ἡμεῖς παριστώ-
μεν εἰς τὴν ἐντιμότητά σας ὅτι τὰ ὑπὲρ τοῦ τοιούτου κατορθώματος
ἔξοδα ὑπερέβησαν πάντα ἀριθμὸν καὶ πᾶν μέτρον, παμπληθῆ. Οἱ δὲ
δυστυχεῖς οὗτοι χριστιανοὶ καυμένοι ἀπὸ τὴν πολυχρονιωτάτην στέρη-
σιν καὶ ὡς διεψῶσαι ἔλαφοι ὑπερποθοῦντες τὴν τοιαύτην ἀπόλαυσιν καὶ
εἶτι εἶχον ἀνὰ χεῖρας ἀφειδῶς καὶ ἀλύπως ἐξώδευσαν, καὶ βαρυνάτω
καὶ ἀνυπόιστω χρεεῖ ἐπεφορτίσθησαν. Ὅμως καὶ οὕτως ἐλλείπουσι πολ-
λὰ εἰς τὸ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἐξ ἀνάγκης ὀφειλομένην τελείωσιν καὶ εἰπρέ-
πειαν. Ὅθεν ἐπειδὴ οὗτοι οἱ τάλανες ἀπέκαμον, τὰ δὲ ἀτελείωτα. εἰ
ἦδη οὕτω μείνωσι, δὲν θέλουσιν ἔχει τὴν εὐκολίαν εἰς τὸ νὰ τελειώσουν
ἔπειτα, ἐβιάσθημεν νὰ προσδράμωμεν καὶ εἰς τὴν φιλευσπλαχίαν τῶν
φιλαδέλφων χριστιανῶν. Καὶ λοιπὸν νὰ ἔχετε τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου
Ἀχιλλίου καὶ τὴν ἰδικὴν μας καὶ ἡ ἐντιμότης σας νὰ συνδράμωμε καὶ
νὰ βοηθήσετε εἰς τὴν κατεπειγουσαν ταύτην ἀνάγκην καὶ οἰκοθεν ἐκ
τῶν ἀγαθῶν, ὧν ὑμῶν ὁ πλουσιόδωρος ἐδωρήσατο Κύριος, καὶ νὰ παρι-
κινήσετε καὶ ὅσους ἄλλους φιλαδέλφους καὶ χρησιμωτάτους πραγματευ-
τάς γινώσχετε ἡ ἐντιμότης σας εἰς τὸ νὰ συνδράμωσι καὶ νὰ βοηθήσωσι
καὶ ἐκ τοῦ θεοῦ φωτισθῶσιν. Οὕτω πάλιν σᾶς εὐχόμεθα ὀλοφύχως νὰ
ποιήσετε, νὰ δεῖξετε καὶ ἦδη τὰ φιλάδελφα καὶ φιλοικτίρμονα σπλάχνα
σας εἰς τὴν μεγίστην καὶ σφοδροτάτην ταύτην ἀνάγκην. Καὶ μὴ ἀμ-
φιβάλλετε τόσον καὶ ἡ ἐντιμότης σας, ὅσον καὶ ὅποιοι ἄλλοι χρησιμώ-
τατοι πραγματευταὶ ἠθέλουσιν βοηθήσει εἰς τὸ νὰ ἔλθῃ εἰς τέλος καὶ εἰ-
πρέπειαν ὁ θεὸς οὗτος ναὸς, ὅτι κεντὰ ὀποῦ ἐν τούτῳ θέλετε ἔχει αἰῶ-
νιον τὸ μνημόσυνον ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς, θέλετε ἔχει καὶ τὸν
θαυματουργὸν ἅγιον Ἀχιλλίον πρὸς θεὸν πρέσβυν θερμότητον, ἀέναντον
καὶ εὐπρόσδεκτον. Καὶ ταῖς αὐτοῦ θεοδέτοις πρεσβεῖας θέλετε ἔχει τὰς
ἀντιμισθίας ἑκατονταπλασίους παρὰ τοῦ μισθοποδοῦτον κυρίου, καὶ ἐν-
τῶ νῦν αἰῶνι, φυλαττόμενοι ἀπὸ πάσης ἐναντίας περιστάσεως, καὶ ἐν τῷ
μέλλοντι, ἀξιοθέντες τῆς βασιλείας τοῦ οὐρανοῦ. Τὴν δὲ συναθροισθεῖ-

~~του~~ [αυτοδραμῆν] παρὰ τῆς ἐντιμότητός σας καὶ παρὰ τῶν λοιπῶν συν-
 αδέρφων χριστιανῶν νὰ ἐγχειρίσητέ εἰς τὸν Ἀγγελῆ Μαμάρα, ὁποῦ νὰ
 λάβῃ ἡ ἐντιμότης του τὴν ἐπιμέλειαν νὰ διαπορθμεύσῃ αὐτὴν ἀσφαλῶς
 πρὸς ἡμᾶς. Ταῦτα μὲν εὐχητικῶς, τὰ δὲ ἔτη τῆς ἐντιμότητός σας εἴη-
 σαν ἐκ θεοῦ πλεῖστα καὶ πανευτυχῆ. ἀψ' ἡδ' Ἀπριλίου α'

Ὁ Λαρίσης Διονύσιος καὶ ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

Τοῖς ἐντιμοτάτοις καὶ χρησιμωτάτοις ἐν πραγματευταῖς κύρ Χρήστῳ
 Νάκου, κύρ Παύλῳ Χατζῆ-Μιχάλη, κύρ Κωνσταντίνῳ Μόσχᾳ, κύρ Γιάγκῳ
 Ἀδάμη, κύρ Δημήτρῳ Νικολάου, κύρ Θέμελῳ Χρήστου καὶ τοῖς λοι-
 ποῖς φιλευσεβέσι χριστιανοῖς, τοῖς ἐν Βιέννῃ· εἰς Βιέννην.

H. M. KONTOGIANNHΣ